

Sveikatingumas

Dr. Arūnas Rutkauskas

LSMU VA VF Stambiujų gyvūnų klinika

Ekologiškų mėsinių galvijų augintojų asociacija

- Sveikatingumas – tai subalansuotas fizinis aktyvumas, sveikos mitybos ir tinkamo poilsio įgūdžių lavinimas, taip pat – savo minčių ir emocijų pažinimas, mokymasis palaikyti darnius santykius su aplinkiniais.

Mūsu tikslas

- Pelninga banda:
  - Geri priesvoriai
  - Optimalūs kaštai
  - Gera pardavimų kaina
  - etc

Mūsų nesėkmės

- Prasta augimo sparta, maži priesvoriai
- Sunkus veršiavimasis
- Neapsivaisinimas
- Veršelių, prieauglio, suaugusių galvijų ligos
  - Kvėpavimo sistemos ligos
  - Virškinamojo trakto ligos
  - Parazitozės
- Traumos

Status quo

„in status quo res erant ante bellum“,

„pozicijoje, kuri buvo prieš karą“

Įtakojančys faktoriai

Nepakankamas imunitetas

Krekenų kokybė

Banda

Mikroorganizmai

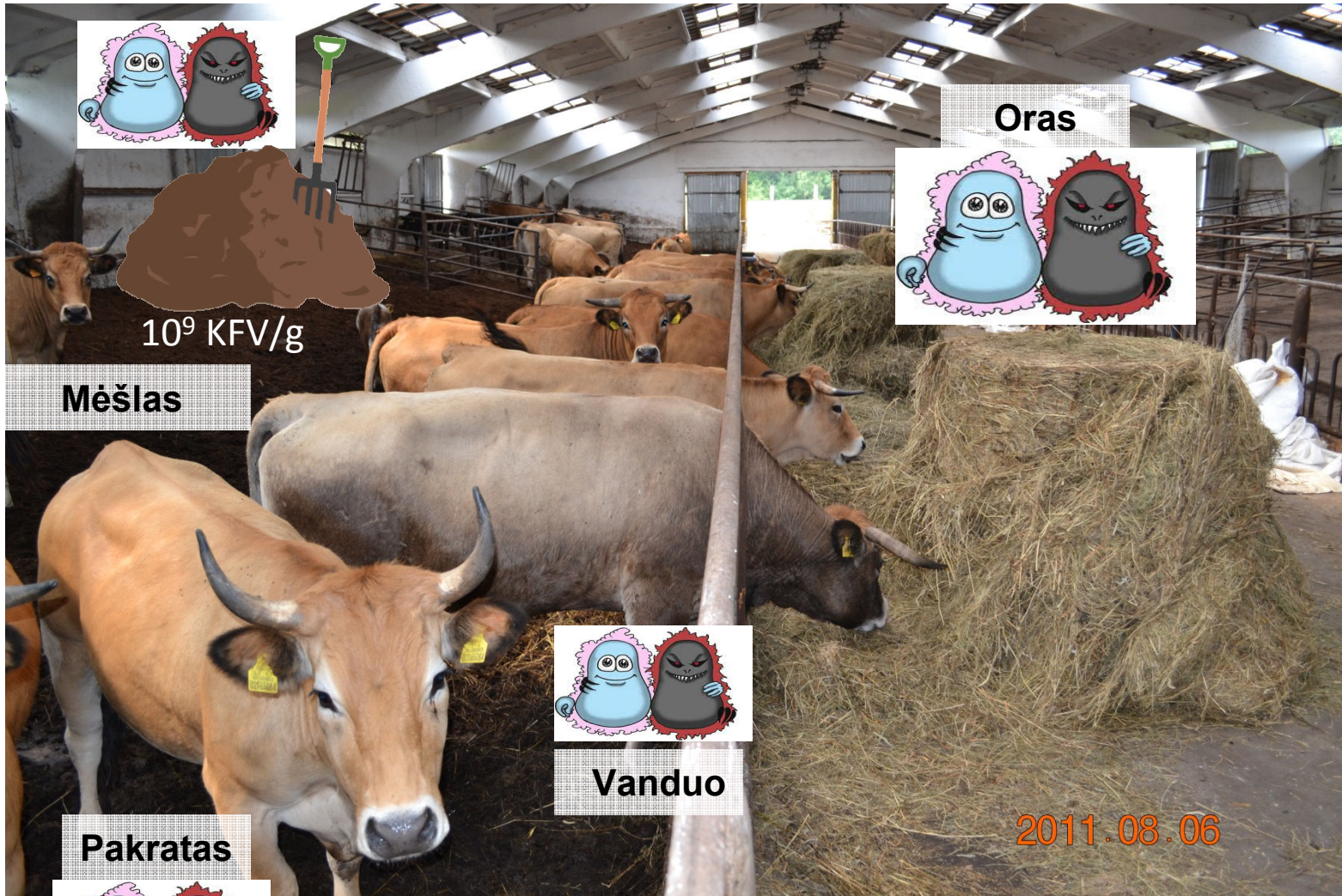
Bakterijos
Virusai
Parazitai

Aplinkos faktoriai

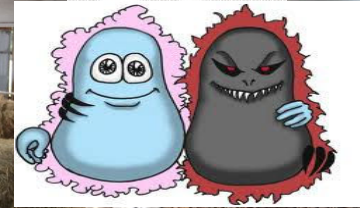
Drėgna, šlapia aplinka...
Ventiliacijos trūkumas
Pašaro kokybė

Mikrobiologinė įvairovė

Oras

10^9 KfV/g

Mėšlas

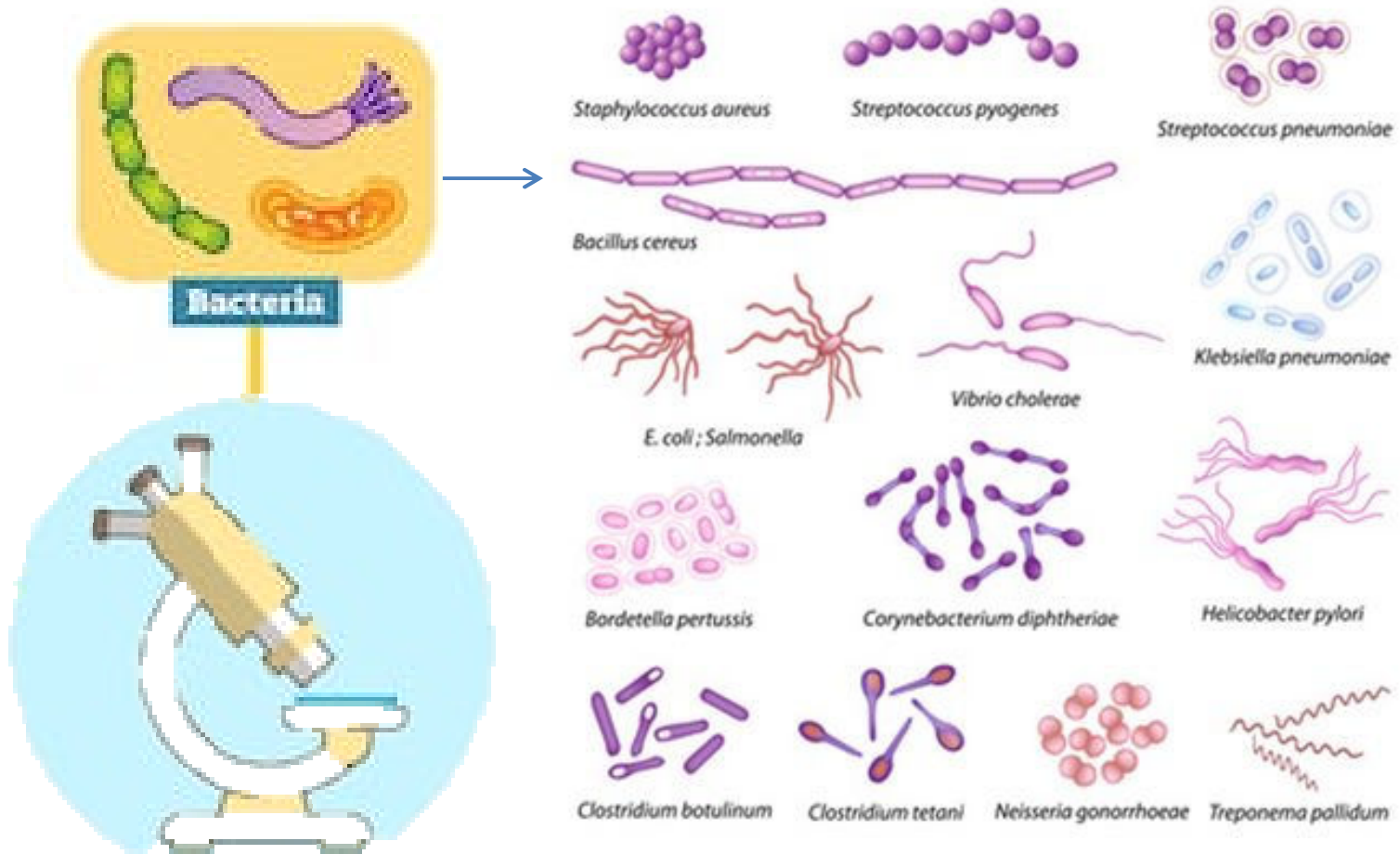
Vanduo

Pakratas

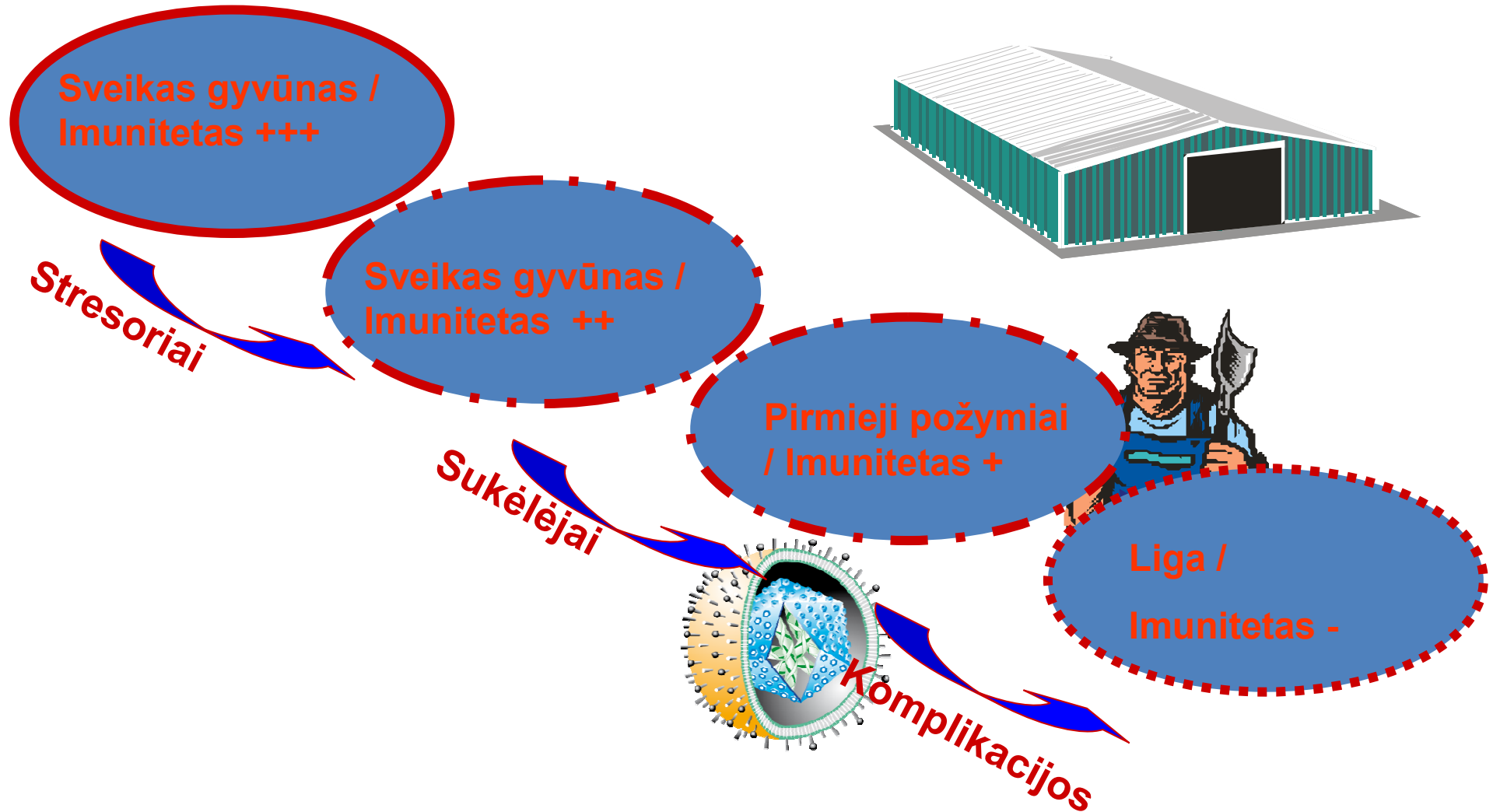
2011.08.06

Mikroorganizmai

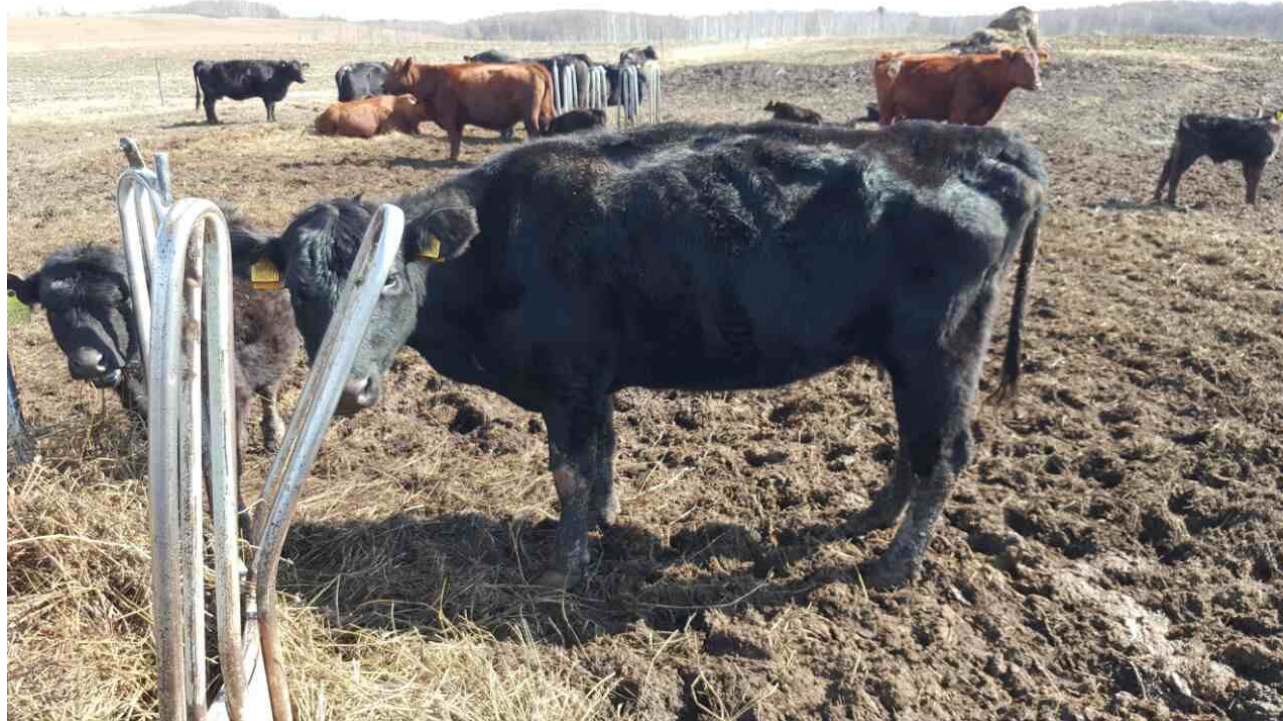

Kaip viskas prasideda

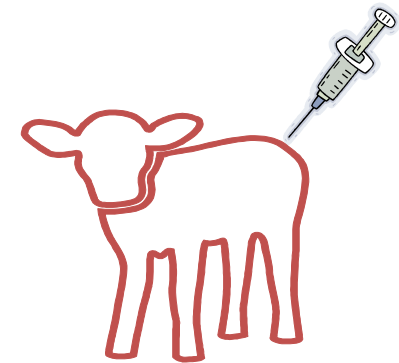
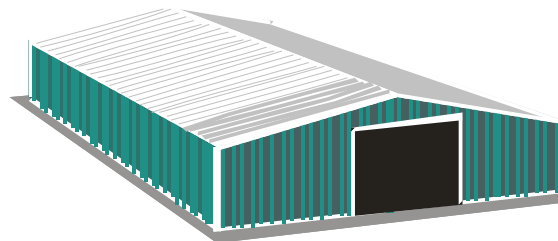
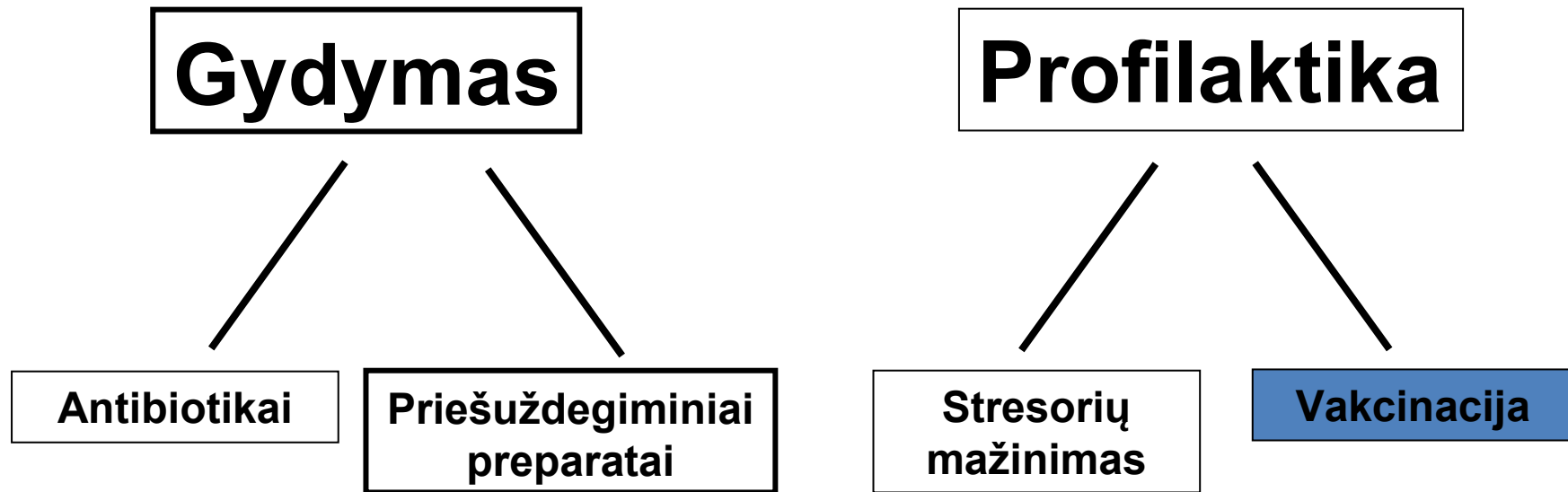

Ligos pasireiškimas

Gyvūno lygmenyje vs. Bandos lygmenyje

Kokie mūsų veiksmai?

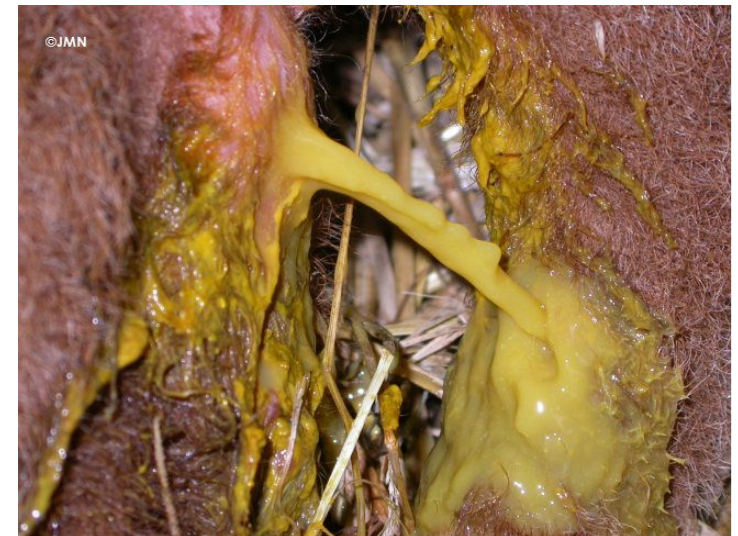

Profilaktika

- Aplinka ir joje esantys mikroorganizmai.

N.B. mikroorganizmų aplinkoje bus visuomet, tvartas nėra (ir neturi būti) sterilus.

Tačiau labai svarbus balansas tarp „gerųjų“ ir „blogųjų“ bakterijų.

Ar mes galime įtakoti mikroorganizmų įvairovę

Sukurkime (ne)palankias sąlygas

Valymas ir dezinfekcija

Grindų tipas

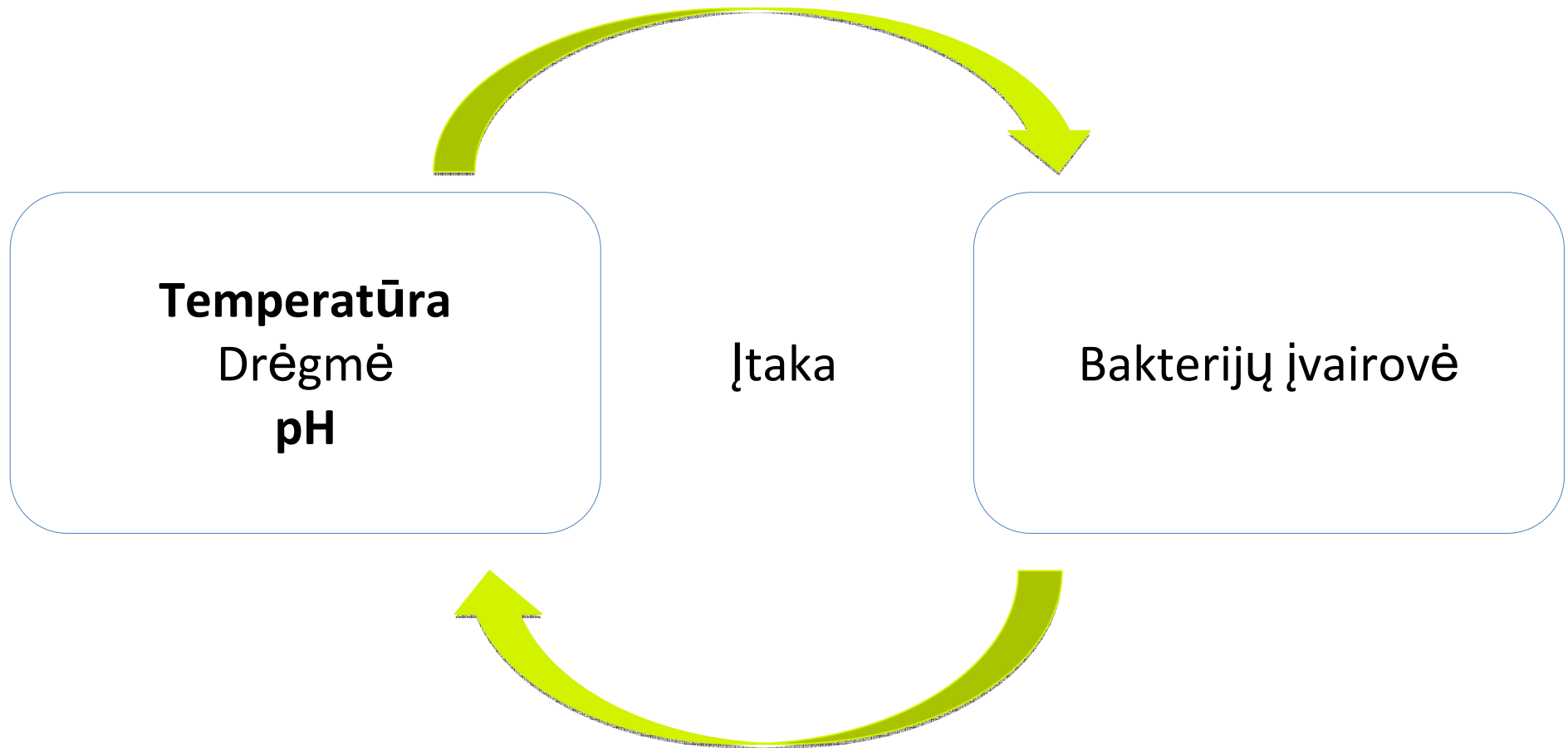
Pakratai ir jų kokybė

Oro judėjimas ir ventiliacija

Galimi ir komerciniai produktai

Kas gali iġtakoti bakteriju iġvairovė?

Bakterijų balansas = profilaktika

Tikslas:

Sukurti (ne)palankias sąlygas mikroorganizmams.

Ką čia matote? 😊

Dažniausios ligos

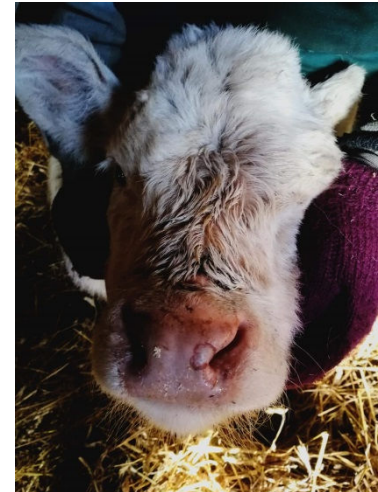
Viduriavimai

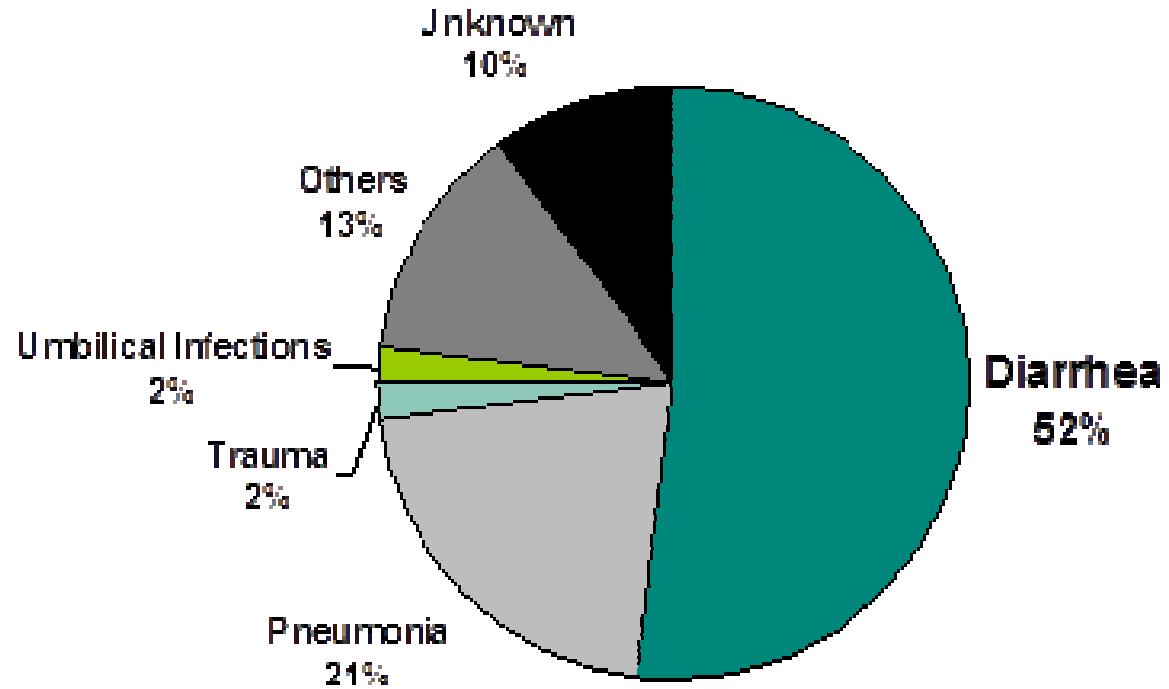
Kvėpavimo sistemos ligos

Traumos

etc

Viduriavimas

Sukėlėjai

Bakterijos	Virusai	Parazitai
<i>E. coli</i> : ETEC, EPEC, EHEC, (NTEC) <i>Salmonella</i> <i>Clostridium</i> <i>Campylobacter</i>	Rotavirus Coronavirus BVDV/MDV Torovirus (Breda) Calicivirus (norovirus)...	<i>Cryptosporidium</i> <i>Giardia</i> <i>Eimeria</i> (virš 3 sav.amžiaus)

Klinika

Sukēlējas	Rizikos periods (dienos)	Požymiai (išmatos)
E coli (K99)	1-7	Baltas - geltonas
Rotavirus	1-7	Vandeningas rudas
Coronavirus	7-10	Vandeningas geltonas
Salmonella	7-28	Geltonas, kraujingas, sunki būklė
Cryptosporidia	7-21	Panašus į rota virusą
Clost. perfringens	7-28	Kraujo priemaišos, mirtis

Veiksmų planas (trumpalaikė strategija)

Identifikuoti sergančius *asap*

Simptominis gydymas

Profilaktika aplinkiniams

Diagnozè

Diagnozè

2 nuotrauka

Diagnozè

Ką daryti?

Higiена ir švara

Elementari pagalba veršeliui (anglis, soda, ažuolo žievė, kartumynai, virškinimą gerinančios medžiagos)

TEKTALK | **pancoama**
(and quality matters)

Efficacy proof of CarboVet to trap Escherichia Coli K88 toxins

CarboVet
IndoPha Diagnostics

In a 2018 in vitro test with a Japanese University we were able to demonstrate the capacity of CarboVet to trap two types of E. Coli K88 enterotoxins: LT (heat labile toxin) and VT (verotoxin).

CarboVet was added to different dosages in a culture supernatant of Escherichia Coli with CtxH toxin. The solution was shaken during one hour at 37°C. We measured the presence of these toxins by means of the E-test test in connection with their dilution in the solution (up to 100) and the dosage of CarboVet.

The results revealed that CarboVet is able to trap the toxins LT and VT. With the dosage of 5% CarboVet in a small solution (1 ml), CarboVet is able to trap 50% of VT and 100% of LT.

	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
1.0% CarboVet	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
2.0% CarboVet	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
5.0% CarboVet	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
10.0% CarboVet	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++

In a second study, we compared two particle sizes of CarboVet: P and M. With the same dilution, P is trap-efficient than M.

	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M
1.0% CarboVet	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
2.0% CarboVet	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
5.0% CarboVet	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++
10.0% CarboVet	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++	++

Conclusion:
CarboVet is able to trap E. Coli K88 enterotoxins such as LT and VT. The size P (fine particles) is more efficient than the size M (large particles). The best choice is to use size P (size smaller than P), an intermediate between P and M. Subsequently, CarboVet could reduce the risk of exposure to toxins in the gut and prevent diarrhoea due to these toxins.

For details of the trial contact Florian.Ruchoux@pancoama.it

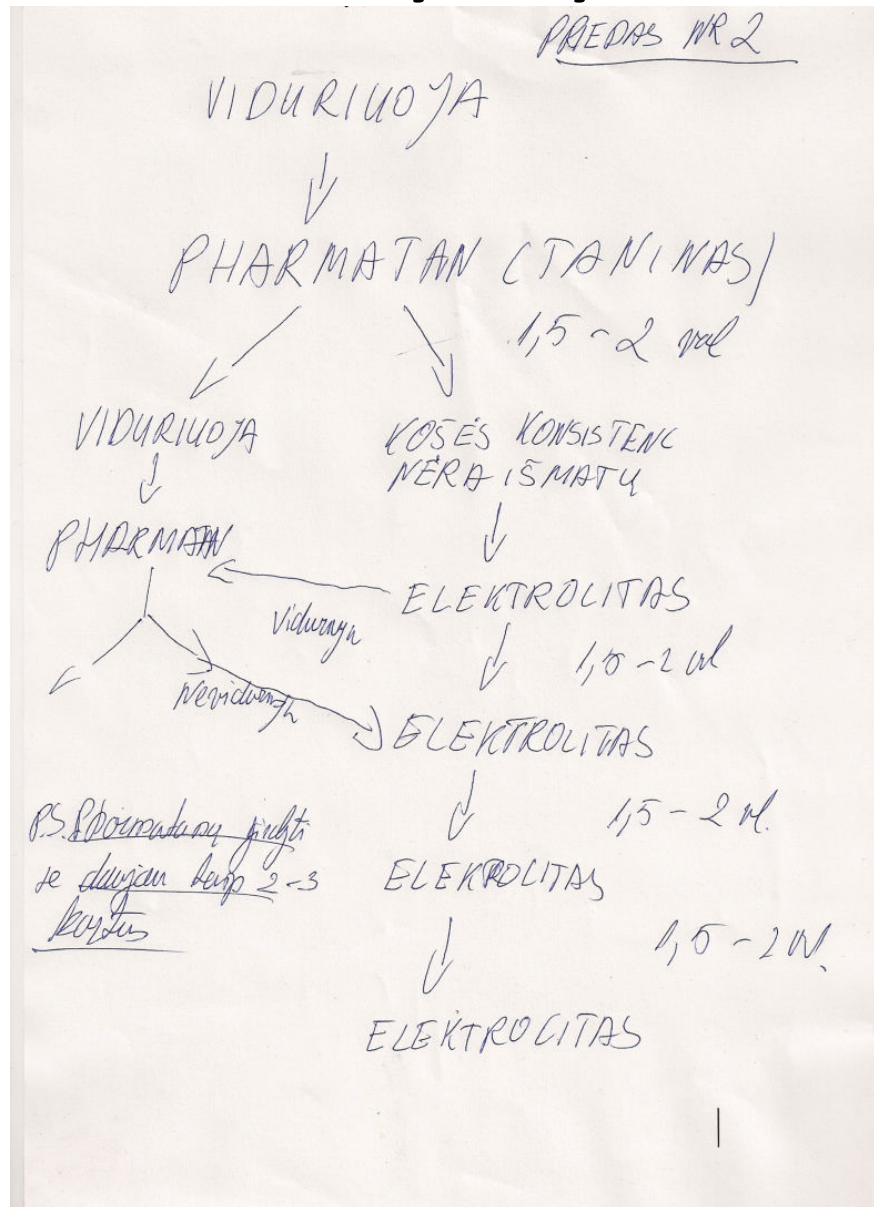
Šis atvejis - pamoka ateičiai

Turi būti paprasta ir aišku kaip naudoti, ne tik veterinarijos gydytojui, bet ir visiems kitiems.

SVP / SOP

Pavyzdys Nr. 1

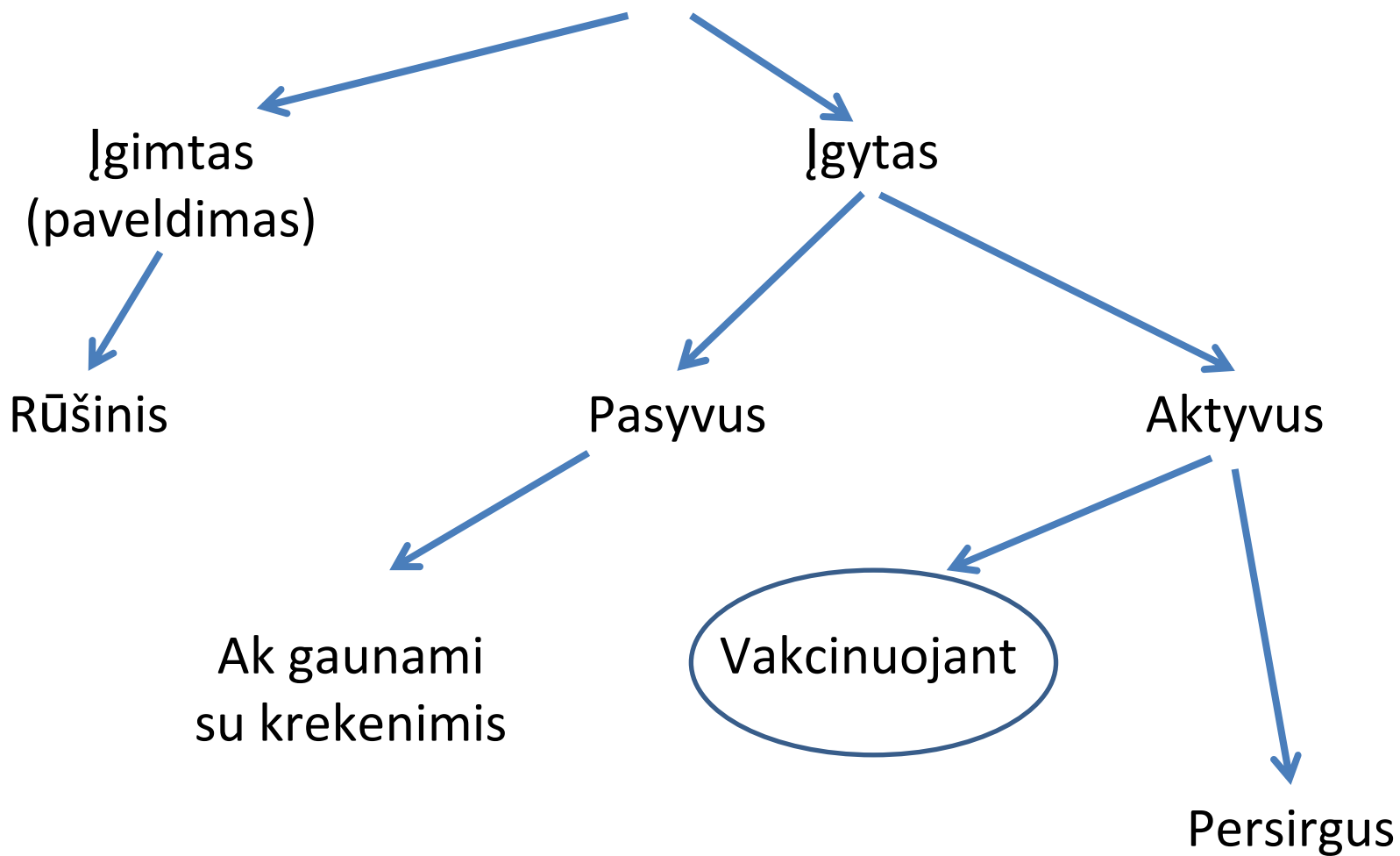

Veiksmų planas (ilgalaikė strategija)

Pakratų kiekis ateinantiems metams;
gyvulių koncentracija;
personalo mokymai;
vakcinacija?

Imunitetas

Kvėpavimo sistemos ligos

I. Virusai -

Galvijų respiratorinis sincitinis virusas;
Parainfluenza 3 tipas;
GVD;
IRT;
Korona virusas;
Adeno virusas;
Reo virusas;
Rino virusas.

II. Bakterijos –

Pasteurella multocida;
Streptokokai;
Salmonella dublin;
Actinomyces pyogenes;
Mycobacterium bovis.

III. Mikoplazmos –

Myc. Bovis;
Myc. Dispar;
Ureaplasma – Arten;
Myc. Mycoides;
Myc. Borigenitalium ir kt.

IV. Parazitai –

Dictyocaulus viviparus

V. Grybai.

Veiksmų planas (trumpalaikė strategija)

Identifikuoti sergančius *asap*

Simptominis gydymas

Profilaktika aplinkiniams

Ką daryti?

Higiena ir švara

Elementari pagalba veršeliui, simptominis gydymas (veterinarinė pagalba)

Veiksmų planas (ilgalaikė strategija)

Pakratų kiekis ateinantiems metams;

ventiliacija;

gyvulių koncentracija;

personalo mokymai;

vakcinacija?

Parazitai

Fasciola hepatica

Dictyocaulus viviparus

PGE – Parazitinis gastroenteritas

Hypoderma bovis

Kerpančioji dedervinė

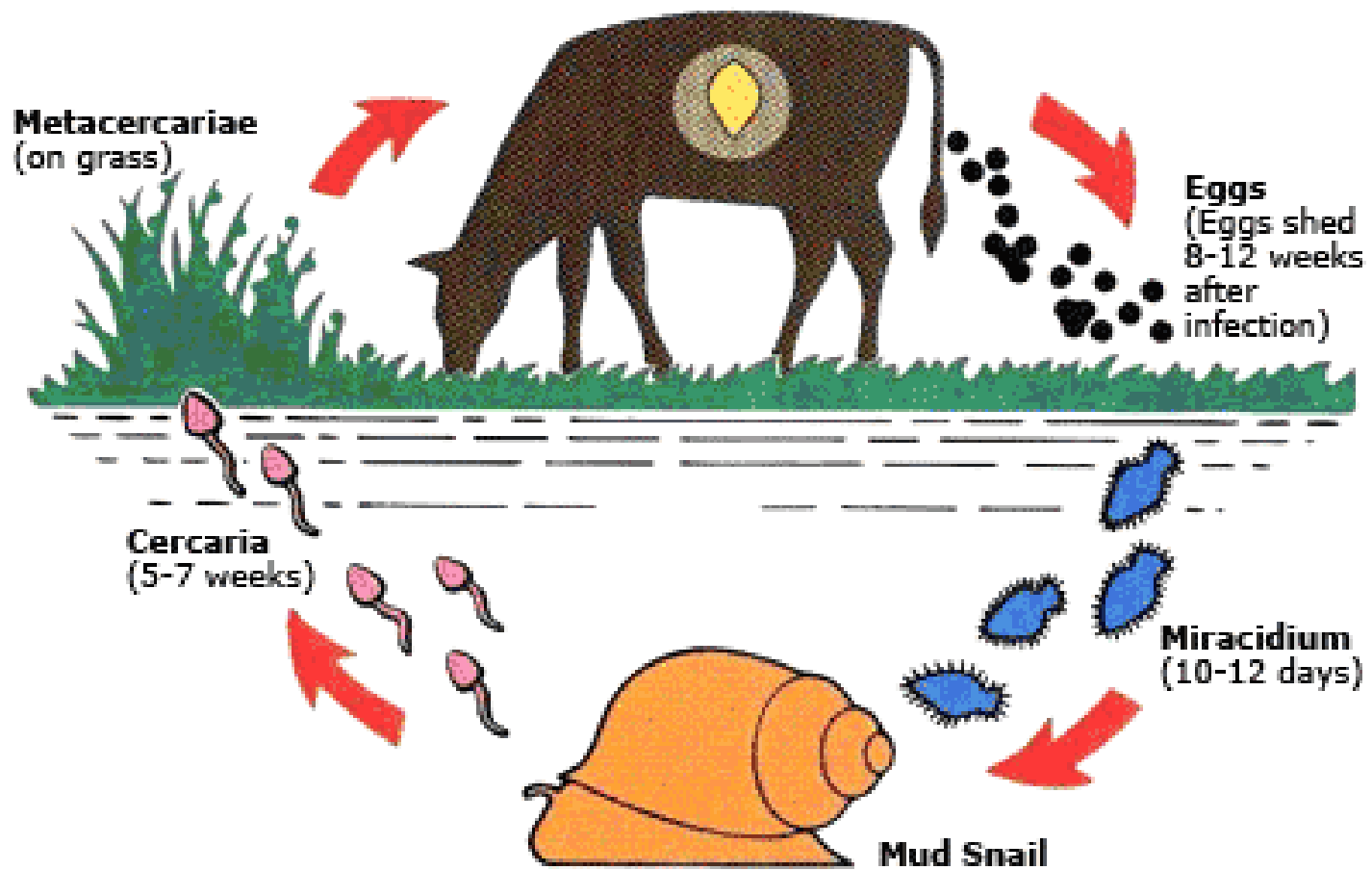
Svarbi helmintų savybė – nepaprastai greitas dauginimasis (pvz., askaridės patelė per parą gali padėti iki 250 tūkstančių kiaušinėlių).

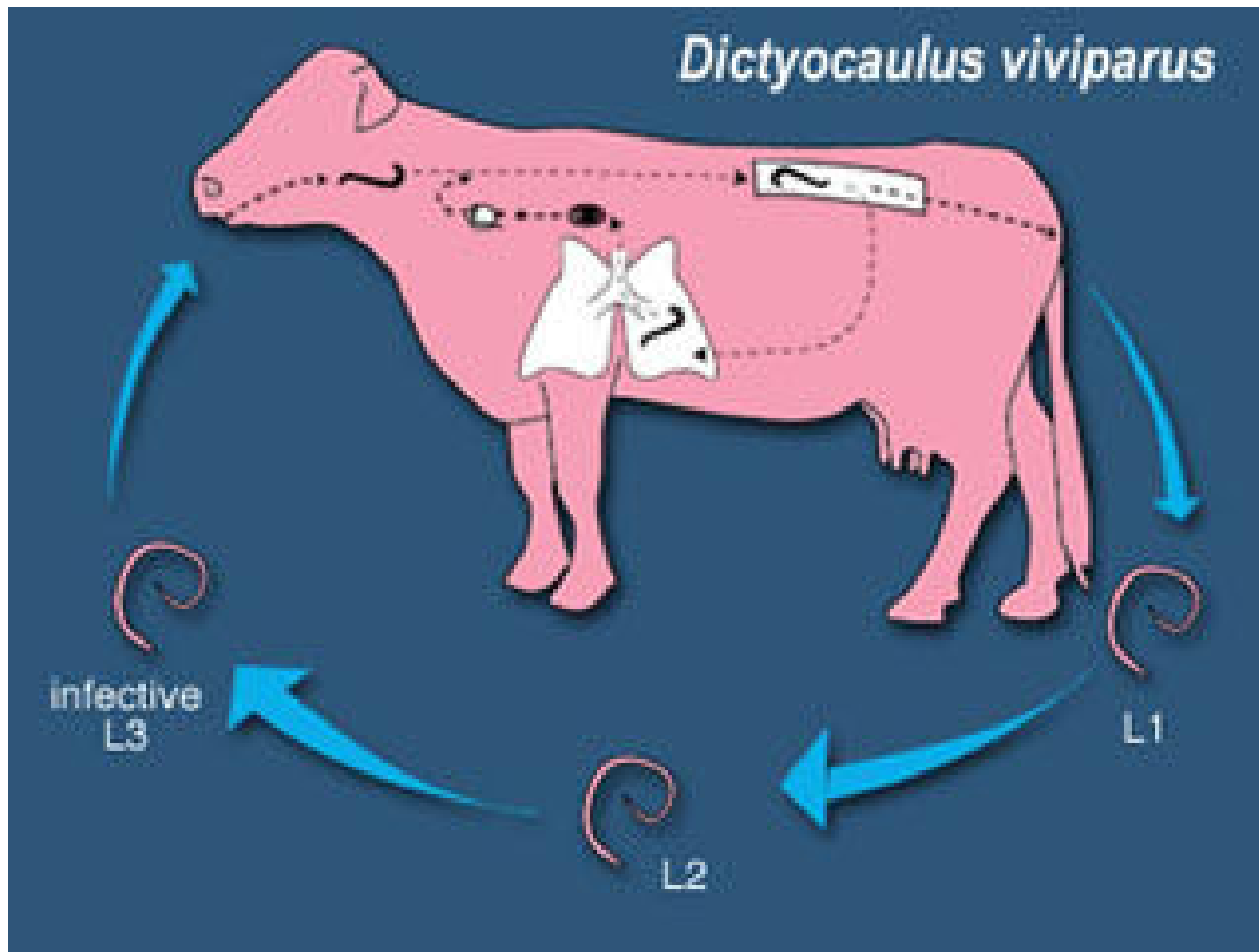
Tarpinis šių parazitų šeimininkas yra
moliuskai.

Kokiu būdu fasciolės užkrečia gyvulius?

Dictyocaulus viviparus vystymosi ciklas

Laikas gydyti...

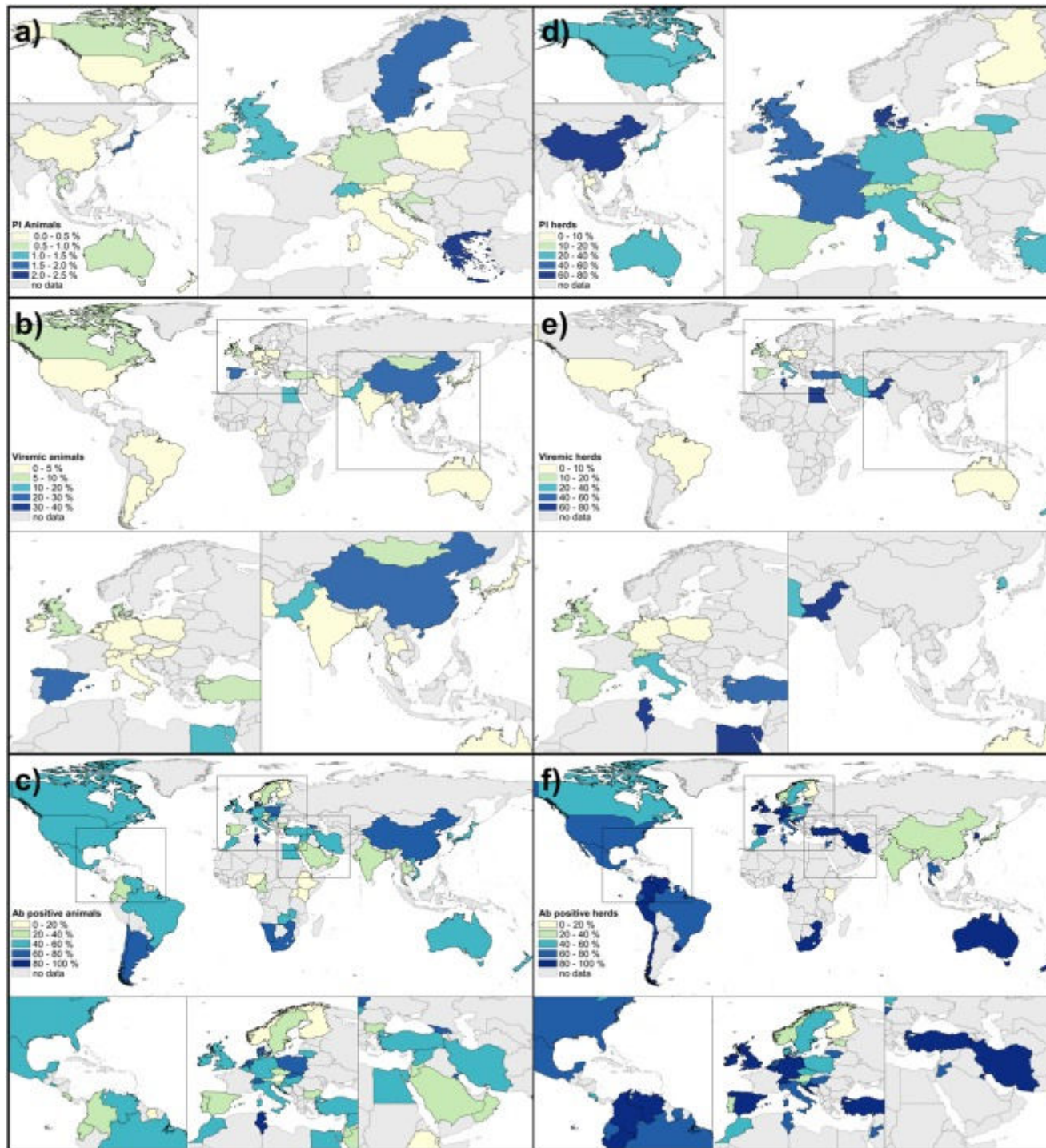
Stadija	Ankstyvoji lervinė stadija					Vėlyvoji lervinė stadija				Lytiškai subrendęs parazitas		
Siurbikės amžius savaitėmis	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Kokios netektys?

- BVD - bandymas su 7132 veršeliais (2008 m.):
  - 180 g esant persistentinei infekcijai

(The effect of bovine viral diarrhea virus infections on health and performance of feedlot cattle, 2008)

a = PI;
b = VI;
c = AB

- Animal vs herd

Kokios netektys?

RSV - bandymas su 377 veršeliais (2016 m.):

-111 g esant bandos lygio infekcijai

(Bovine respiratory syncytial virus outbreak reduced bulls' weight gain and feed conversion for eight months in a Norwegian beef herd, 2016 m.)

Priesvoriai RSV (2011 m.)

Vakcinacija - išėitis?

Tik esant geroms sąlygoms ir sveikam gyvuliui vakcinacija pasiteisins.

Nepamirškime

Planuoti vakcinaciją iš anksto (pagal veršingumo duomenis: karvių arba veršelių skaičius).

Kartais gali tekti keisti planą:

ūmi infekcija, importas, pašarų pasikeitimai.

Sprendimas

Nėra „auksinės taisyklės“ („auksinės vakcinos“, auksinio vaisto“, „auksinio krekenų pakaitalo“).

Tik priemonių visuma padės išvengti ligų ir nuostolių.

Kokie darbai mūsų laukia šiais metais

Apsisprendimas dėl vakcinacijos

Nepageidaujamo veršingumo išvengimas

Dehelmintizacija

Veršiavimasis

SmartVel

SmartVel

1 Pose du capteur

Transmission
par ondes radio
au collecteur

2 Envoi d'un
message vocal
et d'un SMS

3 L'exploitant est averti en temps réel

SmartVel

SmartVel

SmartVel

Svarbiausia

Jūs visa tai žinote, belieka tik dirbti.

Jūsų pastabos?

